

Sygn. akt III AUa 973/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 listopada 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Bogdan Świerk (spr.)
Sędziowie:	SA Barbara Hejwowska SA Elżbieta Czaja
Protokolant: sekr. sądowy Bożena Karczmarz	

po rozpoznaniu w dniu 21 listopada 2012 r. w Lublinie

sprawy J. P. i K. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do renty rodzinnej

na skutek apelacji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 16 lipca 2012 r. sygn. akt VIII U 201/12

zmienia częściowo zaskarżony wyrok w zakresie daty początkowej prawa J. P. i K. P. do renty rodzinnej i ustala datę początkową tego prawa na dzień 1 listopada 2010 roku.

Sygn. akt III AUa 973/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 3 lutego 2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił K. P. prawa do renty rodzinnej.

Inną decyzją z tej samej daty wymieniony wyżej organ odmówił także prawa do renty rodzinnej dla małoletniej J. P..

W uzasadnieniach obu decyzji organ rentowy przyjął, że zmarły ojciec K. P. i J. P., w dacie swojego zgonu, nie spełniał ustawowych przesłanek prawa do swojego świadczenia rentowego bo w dziesięcioleciu przed śmiercią nie miał spełnionego wymogu posiadania przynajmniej 5 lat okresów składkowych i nieskładkowych

Odwołania od tych decyzji złożyły: K. P. oraz za małoletnią J. P. jej przedstawiciel ustawowy – matka L. P.. Obie skarżące kwestionowały merytoryczną zasadność obu decyzji bowiem w ich ocenie zmarły ojciec i mąż spełniał ustawowe przesłanki uzyskania prawa do swojej renty.

Po rozpoznaniu tych odwołań Sąd Okręgowy w Lublinie wyrokiem z dnia 16 lipca 2012 r. dokonał zmiany obu decyzji od których zostały one wniesione w ten sposób, że ustalił K. P. oraz małoletniej J. P. prawa do renty rodzinnej po ich ojcu Z. P. poczynając od dnia 11 lipca 2010 r.

Swoje rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy oparł na poniższych ustaleniach faktycznych oraz ich ocenie prawnej: w dniu 19 lipca L. P. jako przedstawiciel ustawowy małoletniej córki J. P. oraz działająca w swoim imieniu K. P. wystąpiły do pozwanego z wnioskami o rentę rodziną po zmarłym w dniu 11 lipca 2010 r. Z. P.. Decyzjami z dnia 12 sierpnia 2010 r. pozwany załatwił odmownie te wnioski. Kolejnymi decyzjami z dnia 7 października 2010 r. pozwany uchylił wymienione wyżej decyzje ale nadal odmówił obu wnioskodawczyniom prawa do renty rodzinnej. Decyzjami z dnia 29 października 2010 r. Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych odmówił wnioskodawczyniom prawa do renty rodzinnej w drodze wyjątku.

W dniu 29 listopada 2010 r. obie ubezpieczone wystąpiły z wnioskiem o ponowne rozpoznanie ich sprawy. Decyzjami z dnia 4 listopada 2011 r. pozwany kolejny raz odmówił wnioskodawczyniom prawa do renty rodzinnej.

W toku kontrolnego postępowania sądowego na podstawie nowych dowodów w postaci: zaświadczenia wystawionego przez Gospodarstwo (...) w Niemcach a stwierdzającego, że Z. P. pracował w Zakładzie Rolnym w K. w okresie od dnia 16 lutego 1977 r. do dnia 28 lutego 1979 r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierownika mieszalni pasz, oraz oryginału karty nr 37/86 ewidencji pracy i dochodów ubezpieczonego spółdzielcy dotyczącej pracy i wynagrodzenia Z. P. w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w latach 1986 i 1987 Sąd Okręgowy ustalił wielkość stażu ubezpieczeniowego Z. P. na 25 lat, 5 miesięcy i 9 dni.

W tej sytuacji dzieląc wykładnię przepisów art. 58 ust. 2 i 57 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (dalej podawanej jako ustawa o FUS) przedstawioną przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 23 marca 2006 r. I UZP 5/05 sąd pierwszej instancji przyjął, że Z. P., w dacie swojego zgonu, spełnił wszystkie ustawowe przesłanki prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. K. P. w dacie złożenia wniosku o rentę rodzinną była studentką IV roku Germanistyki Katolickiego (...) L. w L. zaś J. P. nie miała ukończonych 16 lat życia. W ten sposób obie córki Z. P. miały spełnione wszystkie ustawowe przesłanki prawa do renty rodzinnej. Dlatego obie niekorzystne dla nich decyzje pozwanego stanowiące przedmiot kontrolnego postępowania sądowego w sprawie niniejszej należało zmienić przez ustalenie obu wnioskodawczyniom prawa do renty rodzinnej.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego wywiódł pozwany organ rentowy wnosząc o jego częściową zmianę w zakresie daty początkowej prawa do renty rodzinnej przez ustalenie, że prawo to przysługuje K. P. i J. P. od dnia 1 listopada 2010 r.

Skarżący zarzucił naruszenie prawa materialnego: przepisów art. 65 ust.1 i ust.2 ustawy o FUS w związku z art. 57 i 58 oraz art. 68 w związku z art. 100 ust. 1 i art. 129 ust.1 teź ustawy poprzez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie polegające na przyznaniu prawa do renty rodzinnej od dnia w którym nie był złożony wniosek o taką rentę. W uzasadnieniu apelacji podano, że w dniu 29 listopada 2010 r. ubezpieczone wystąpiły z wnioskami o ponowne rozpatrzenie ich sprawy. Po rozpoznaniu tego wniosku organ rentowy decyzjami z dnia 3 lutego 2011 r. odmownie je załatwił. Nie było podstaw do ustalenia wnioskodawczyniom prawa do renty rodzinnej od daty zgonu ich ojca ponieważ ich wcześniejsze wnioski o prawo do tego świadczenia zostały prawomocnie oddalone.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje: apelacja jest w oczywisty sposób uzasadniona chociaż nie można w całości podzielić zarzutu naruszenia wskazywanych w niej przepisów. Można się zgodzić jedynie z zarzutem naruszenia art. 129 ust.1 ustawy o FUS. Pozostałe przepisy wskazane w treści zarzutu apelacyjnego w żaden sposób nie zostały naruszone. W tym zakresie istnieje oczywista sprzeczność między treścią zarzutu apelacyjnego a jego uzasadnieniem

z którego przecież wynika, że organ rentowy nie kwestionuje już faktu spełnienia ustawowych przesłanek prawa ojca wnioskodawczyń do swojej renty z tytułu niezdolności do pracy oraz spełnienia przez obie wnioskodawczynie takich przesłanek prawa do ich renty rodzinnej. Prawo do takiej renty istnieje obiektywnie po spełnieniu ustawowych jego przesłanek (art.100 ust.1 i ust.2, art. 65 i 68 ustawy o FUS), niezależnie od decyzji pozwanego, która z tej racji nie ma charakteru prawotwórczego ale jedynie deklaruje (stwierdza) istnienie prawa do świadczenia. Inna jest kwestia związana z udowodnieniem istnienia prawa do renty rodzinnej oraz podjęciem wypłaty świadczenia. W tym przedmiocie pozwany w pełni ma racje, bo dopiero w obecnym postępowaniu zostały wskazane nowe dowody które pozwoliły na wykazanie istnienia prawa wnioskodawczyń do renty rodzinnej jako świadczenia pochodnego od ewentualnego świadczenia ich ojca. Przepis art. 129 ust.1 ustawy o FUS jednoznacznie reguluje problematykę wypłaty świadczeń. Może ona nastąpić od daty powstania prawa do konkretnego świadczenia, nie wcześniej jednak niż od miesiąca w którym został złożony wniosek o ustalenie prawa do niego. W tej ostatniej sytuacji mimo obiektywnie istniejącego prawa do świadczenia nie może nastąpić jego wypłata. Skoro kontrolowane w tej sprawie decyzje zostały wydane na skutek wniosków ubezpieczonych z dnia 29 listopada 2010 r., o prawo do nich, to ich prawo do renty mogło zostać zrealizowane dopiero od dnia 1 listopada 2010 r. W praktyce sądowej nie ustala się odrębnie daty istnienia prawa do świadczenia jako faktu obiektywnie istniejącego i osobno daty od której jest możliwe jego wypłacanie. Względy pragmatyczne przemawiają za połączeniem obu tych dat przez ustalenie ubezpieczonym prawa do świadczenia od daty od której jest możliwa realizacja prawa. Taki jest przecież interes ubezpieczonych.

Z tej przyczyny określenie w zaskarżonym wyroku jedynie samej daty obiektywnego powstania prawa wnioskodawczyń do renty rodzinnej bez jednoczesnego wskazania od kiedy możliwa jest wypłata świadczenia było niepełnym rozpoznaniem ich roszczeń i zostało dokonane z naruszeniem art.129 ust. 1 ustawy o FUS, co trafnie zarzucił skarżący. Rozstrzygnięcie zawarte w zaskarżonym wyroku sugeruje potrzebę podjęcia wypłaty renty rodzinnej od daty w nim wskazanej. W zakresie ustawowych zadań pozwanego leżało więc dokładne określenie tej daty zgodnie z ustawową regulacją w tej mierze. Miał on więc uzasadniony interes (gravamen) w zaskarżeniu tego rozstrzygnięcia.

Dlatego, wobec oczywistej słuszności tego zarzutu, zaskarżony wyrok podlegał częściowej zmianie mianowicie w zakresie daty początkowej prawa do świadczenia.

Z tych zatem względów i z mocy art. 386 § 1 kpc Sąd Apelacyjny orzekł jak w wyroku